

Rasepresentasjon

Dachshunder

TEKST OG FOTO | NDFs medlemmer

DEN LILLE ALLROUNDER | Den lille "allrounder" er rasen blitt kalt, og den bærer hedersbetegnelsen med rette. For en dachshund er ikke kun en rase, den innehar vide uttrykksformer som den benytter seg av for å vinne nye venner.

Den finnes i tre størrelser som igjen finnes i tre forskjellige hårlag, - altså ni varianter! Som om dette ikke er nok, - rasen har fire forskjellige jakt- og bruksprøver, hvorav tre av disse gis rett til championat tittel som "arbeidende" hund. I tillegg viser dachshundvariantene seg hjertelig tilstede på hundestillinger. Med sin energi, sjarm og utstråling er det ikke uvanlig å se dem bli plassert langt framme blant de beste i konkurransen på større utstillinger. Og ved det årlige NIM på spor kvalifiserer vår lille hund seg stadig til å delta i konkurransen mot et mangfold av andre raser.

Men, det er mange hensyn og interesser som bør vurderes nøye i valget av dachshundvariant og bruksområde.

KJENNETEGN, MÅL OG VEKT | Dachshundens opprinnelsesland er Tyskland, og dachs er ordet for grevling. Under de tidligste årene ble den her i Norge kalt grevlinghund. Dachsen er avlet ut fra et opprinnelig mutantgen som gir korte ben på en ellers normal skjelett-opbygning.

Den skal være lang, lav, muskuløs og ikke på noen måte være hemmet av sin litt spesielle kroppsfasong.

Dachshunden finnes som nevnt i ni forskjellige varianter. Først har vi de forskjellige størrelsene: Standard-, dverg-, og kanindachshund.

Den største varianten skal ifølge rasestandarden veie ca 9 kilo. De to mindre har ingen vektgrenser, men de blir klassifisert etter brystmålet. Disse målene blir tatt rundt brystkassen like bak forbena. Kanindachsen kan måle opptil 30 cm i brystomfang. Dvergachsen kan måle fra 30 til 35 cm.

Størrelsen finnes igjen i tre forskjellige hårlag: Korthår, langhår og strihår.

Alle farger er tillatt unntatt ensfarget sort eller ensfarget hvit, og kanindachsen kan oppvise et stort fargerikdom. De vanligste fargene her i Norden er rød, sort/tan, brun/tan og viltfarget.

I Huset - OG UTENFOR | Som en ekte livsnyter er den en individualist. Som et paradoks, den tåler sjelden å være sin egen sjef, men trenger en god og konsekvent flokkleder. I hjemmet er den makelig anlagt med stor sans for livets goder, og midjemålet kan bli i mektigste laget om ikke eieren passer på.

Den er en aktiv og morsom familiehund som påvirker sine omgivelser etter beste evne.

Den sorterer ofte sine bekjente, og noen blir opphøyd til "personlige venner". Disse utnytter den til siste godbit. Den tar seg til rette i omgivelsene, og den liker og ligge høyt for å få fullstendig oversikt over det hjemmelige revir.

Men når den skal ha ro, foretrekker den ofte å ligge under eller inni noe, - gjerne gjemt under dynen.

Den skal også være sunn, aktiv og glad i å arbeide. Som en turkamerat er den ypperlig. Dersom farten tilpasses dachsens økonomifremdrift kan den trave av sted i timevis. Men dersom du har jogging som hobby, kan du finne dachsen på trappa når du kommer hjem. Den har liten sans for å svette seg i vei på oppgatte stier. Men i sitt trivselstempo er den meget effektiv terrengluker, en riktig firehjulstrekker!

LYD OG ULYD | Dachshunden er en våken hund med raske reaksjoner. Den er var, og den kan lett plukke ut din bilmotorlyd blant ti andre. Den kan også utbryte i en heftig varsling når det ringer på døren i sin annonsering av "fienden". Og straks etter kan den hilse henrykt på gjesten. Avlet med formål om drivende hund med solid jaktbakgrunn kan den finne på å forfølge de fleste viltslag over bakken, og noen ganger under.

FAMILIE OG BARN | Er dachshunden en fin barnehund? Tja, det kommer an på foreldrene til barna. Dachshundens lille kroppsstørrelse inngir liten respekt hos barna som hele tiden vil bøye seg ned over den for å klappe og løfte.

Valpen er lett for små barn å bære på, - og slippe i gulvet. Dersom hunden får negative opplevelser overfor barn, kan det være vanskelig å "omprogrammere". Når det gjelder et barn og en dachshund på egenhånd, så er vi igjen inne på rasens mangfold. Det byr ikke på problemer for et barn å gå tur med en kanindachshund, skulle man tro. Saken stiller seg annerledes om det var familiens jakthund som har fått ferten av noe spennende.

1. Dachsen skal være sunn, aktiv og glad i å arbeide. 2. Som sporhund kan dachshunden være glimrende. Med de korte beina beveger den seg sjelden for raskt i terrenget, og støyen på ett ettersøk kan begrenses til det minimale. 3. To black and tan valper. 4. Med sin energi, sjarm og utstråling er det ikke uvanlig å se dachsene bli plassert langt framme blant de beste i konkurransen på utstillinger. Her en langhåret variant.

En annen ting er at den lille, tøffe dachsen i utgangspunktet ikke har respekt for større hunder, og at dette kan føre til situasjoner som er vanskelig for et barn å takle. Men generelt trives barn og dachshund utmerket sammen, de har ofte samme sans for humor...

VALGET ER DITT | Det finnes mange hensyn å ta når man skal velge seg en dachshund, og innen rasens brede spekter av varianter har man linjer som representerer både hardføre drevhunder, skarpe hihunder, gode sporhunder samt mildere familiehunder med lite jaktlyst.

Noen oppdrettere forsøker og kombinere førsteklases ekstrior med ditto bruksegen-skaper.

Vi bør ha i bakhodet at dachshunden i utgangspunktet er avlet fram og er ment til å være en arbeidende hund. Nettopp derfor har vi krav til brukspremiering ved siden av utstillingskravene på alle våre dachshundvarianter for at de skal få tittelen Norsk Utstillingschampion. Vi har faktisk et av verdens høyeste krav!

TIL HVILKET FORMÅL | De fleste valpekjøpere har en klar formening om hvilke egenskaper, størrelse og hårlag de ønsker. Er man i tvil, så kan Norske Dachshundklubbers Forbund veilede deg, eller henvise til mer erfarne, kunnskapsrike og objektive oppdrettere som kan gi opplysninger. Det er viktig å innhente flest mulig opplysninger i stedet for å velge en variant som du kanskje ikke trives med.

SOM DREVHUND | Den er for uinnvidde jegere gjenstand for hoderysting. I kvaste av skog der andre hunder må klatre over, hekler en dachshund seg under, gjennom eller i mellom. Den flyter av sted som et penselstrøk, og

møter den hindringer legger den ubesværet veien rundt.

Det har vist seg at barka jegere med drivende hunder av de større rasene etter hvert ymter frempå "-mja, kanskje en dachshund? Den tar jo ikke store plasser..." Under jakta er den mest følsom overfor kulde, fuktighet og eventuelle skader.

Dachshunden er en ypperlig rådyrhund. Den er langsomdrivende og stemmevolumet står slett ikke i stil til den ringe størrelsen.

Dersom drevdyret ikke blir støkket, forflytter den dyret pent og avslappet gjennom terrenget. Rådyret kan stoppe, beite litt og lytte bakover etter det irriterende lille vesenet med steinknuserstemmen inntil den er sjenerende nær, og det er på tide å bevege seg.

SOM SPORHUND | Som sporhund kan dachshunden være glimrende. Med de korte beina beveger den seg sjelden for raskt i terrenget, og støyen på ett ettersøk kan begrenses til det minimale. Grunnet sin lave posisjon i terrenget er den også ofte meget spornøye, i motsetning til større hunder som generelt kan benytte seg mer av overvær. Mange har valgt dachshunden som en hund med to funksjoner, både som spor- og drevhund. Men vår lille hund har enda en funksjon som hihund.

SOM HIHUND | I dag drives det ikke nevneverdig revejakt med dachshund. Grunnen til dette er desimert revestamme, samt at jegere har fått større tradisjon med rådyrjakt i Norden.

Men det arrangeres fremdeles kunsthjiprøver rundt om i mange lokalkubber, og dette er en meget spennende prøveform som setter store

krav til hundens mot, evne og vilje til å forsere hindere, samt å ha rovdyrskarphet og klok taktikk i sitt arbeide under jorden.

DRESSUR- ELLER GOD OPPDRAGELSE? | Dachshunden er en rase som du meget sjeldent ser i lydighetsringen. Men kan en dachshund i det hele tatt dresseres? Ja, men ikke la den merke det. Du må appellere til dens arbeidsglede, og mye avhenger av kontakt og respekt for din hund. En sur og lei dachshund demonstrerer dette tydelig. Sjefer du for mye, trekker den bare inn de korte beina og ligger der og ser en annen vei..

Det aller viktigste er at den kommer på innkalling, og at den ikke hopper ut en åpen bildør uten tillatelse. Så kan det vel være det samme om den sitter eller ligger i "dekk-og-bli", noen stor forskjell utgjør det vel ikke.

Gå gjerne på ringtreningkurs før utstilling, og bruk dressurkurs til og lære god oppdragelse og omgang med andre individer.

Når det gjelder agilitytrening så kan dette stresse hunden unødig. Dachshunden er ikke avlet for å takle brå vendinger, stopp, hopp, fart og høygir. Det er en terrenghund, avlet på utholdenhet og sortering av sanseintrykk gjennom nesen.

UNGHUND OG PUBERTET | Den typiske dachshund avgjør ganske raskt hvem som skal inneha status som "flokkleder". Den er også snar til å finne svakeste ledd i næringskjeden, og den er en hemningsløs tigger.

Den er selv en viljesterk skapning som i puberteten tøyser strikken gang på gang for å prøve konsekvensen i oppdragelsen. Får den ikke

BLA ►

1

2

3

4

5

6

7

8

1. Dachshunder med de rette egenskapene er iherdige og nyttige følgesvenner på jakt etter såvel rådyr og hjort som hare, rev og grevling. 2. Dachsen er en viljestærk skapning som i puberteten tøyer strikken gang på gang for å prøve konsekvensen i oppdragelsen. 3. Det første året kan gi grunnlaget for å leve med en rolig og avbalansert hund. 4. Hvilken størrelse hunden tilhører blir klassifisert etter brystmålet like bak forbena. Her alle tre størrelsene samlet. 5. Generelt trives barn og dachshund utmerket sammen, de har ofte samme sans for humor. 6. Korte bein og skaresnø er ikke alltid en god kombinasjon. 7. Sliten? 8. Alle farger er tillatt unntatt ensfarget sort eller ensfarget hvit. Her blue merle.

1

2

1. Dersom hunden får negative opplevelser overfor barn, kan det være vanskelig å "omprogrammere".
2. I utgangspunktet var det den korthårede varianten som ledet i antall, men etterhvert har den strihårede utgaven overtatt denne posisjonen.

klare retningslinjer, kan den bli usikker. Den har samme behov for oppdragelse som barn; klare meldinger, konsekvenslærdom, respekt, utfordring og mye ros.

En dachshund vokser fort i kroppen. Etter tannfelling og løpetid har den nådd sin omtrentlige størrelse i skjelettet når det gjelder høyde. Den vil strekke seg litt i lengden og brystkassen vil bli dypere, og den får masse i kroppen.

Generelt får tispene sin første løpetid ca. 7-10 måneder gamle. Hannene kan være kjønnsmodne allerede ved 8-9 måneders alder. Passe mosjon kombinert med viltsporetrening er fin avreagering for en hund i slyngealder. Å følge et treningsspor krever konsentrasjon, noe som psykisk også tapper unghunden for energi. Det er viktig med balanserte omgivelser og aktiviteter som ikke stresser unghunden unødige. Det kan lede til en masete og støyende hund.

Det første året kan gi grunnlaget for å leve med en rolig og avbalansert hund, - eller en hyperaktiv.

PELS OG PLEIE | Rasen har sjelden pelsproblemer, og den har normal felling vår og høst. Oppdrettere vil gi veiledning i hvordan hunden skal stelles, men generelt kan man si at korthår trenger en stiv børste og pusseskinn, langhår en fintannet metallkam, og strihår en karded og sløv trimmekniv. De to første krever svært lite pelspleie, men strihåret må ofte trimmes og pusses.

Det kan være meget varierende kvalitet på strihårspelsen, fra nesten korthårs-utseende, til en ullpels som krever omfattende pelspleie. Skal du ha en jagende strihår med god

brukspels, så still spørsmål om pelskvaliteten på valpen og slekten. Skriftlig veiledning i pelstrimming bør du også få av oppdretter.

Pelsstell, kloklipping, trimming, tannrens, ørerens og tømning av analkjertler hører til enhver hunds personhygiene. Lokalklubbene arrangerer medlemsmøter som viser deg hvordan du gjør dette.

MOSJON | En dachshund som skal være en trivsel både for øyet og hjemmemiljø krever en viss mengde mosjon. To ting taler for fordelene ved å ta dette med i betraktningen: En dachshund med det rette humøret må få utløp for sin energi. Dessuten vil den ha større sjanse til å holde på sine elegante linjer og gode muskulatur. Det er på ingen måte snakk om å beine rundt i et par timer, men en god halvtimes rask båndpassering i ukedagene og en real tur i helgene. Det går fint å sykle med en dachs-

hund, den har godt av travstrekken i bånd. Men vent med dette til den er 10-11 måneder gammel, og kun i korte intervaller. I mellom bør den også få løpe løs for at musklene skal få allsidig trening med strekk-og-bøy til alle kanter. Det er viktig at valpen og unghunden får en viss muskelmengde for å støtte opp den lange kroppen, og at den holdes slank.

Vær forsiktig med å la valper og unghunder daglig gå nedover lengre trapper inntil de er i 8-9 månedersalder, det er stor belastning på frontens muskelfester. Derimot kan de gjeme gå opp, dette styrker musklene i rygg og bakpart.

UTSTILLING | Dachshunden er en meget populær utstillingshund. Den viser seg med fart og reising. Utstråling har den til tusen, mimikk og kroppsspråk gjør at den blir lagt merke til tross for sin ringe størrelse. Pelsen trenger

fakta

Norsk Dachshund ble stiftet i 1960 og første lokale klubb var Aust-Agder DHK som kom i 1971, siste er Nordland DHK som kom i 1999. I 1995 ble vi forbund og fikk navnet Norske Dachshundklubbens Forbund. Norske Dachshundklubbens Forbund (NDF) har 15 lokalklubber fordelt over hele Norge og det er disse som arrangerer utstillinger og prøver. Prøvegrenser for dachshunder er: blodspor, ferskspor, kunsthi og drevprøver, men det er ikke alle klubbene som arrangerer alle typer prøver. I tillegg har de fleste klubbene en del sosiale treff og disse vil man finne på hjemmesidene under lokalklubber.

Les mer på hjemmesidene www.norskedachshundklubbensforbund.org

BLA ▶

1. En solid hihund må være tilstrekkelig mentalt rustet til å møte byttet under jord. 2. Det er ikke nok å vinne toppmeritter for sitt vakre utseende, de må også bevise at de kan brukes til praktisk arbeid.

svært lite utstillingsforberedelser, bortsett fra strihår som krever pelstrimming. De fleste dachshunder takler utstillinger utmerket; det er festlig å være ute i selskapslivet! Utstillingschampionatet henger høyere enn hos de fleste andre raser. Det er ikke nok å vinne toppmeritter for sitt vakre utseende, de må også bevise at de kan brukes til praktisk arbeid.

OG I AVL | For å sette en hund i avl bør man ha fått en bedømmelse av flere dommere om at denne hunden er av en så utmerket kvalitet at dens avkom muligens kan være til nytte for rasen. Ingen hund kan leveres med varedeklarasjon, og ingen kan vite hvilke arveegenskaper den bringer videre. Visse krav bør stilles, både fysisk og psykisk, og myten om at alle tisper bør ha et valpekull, - er en myte! Ansvaret for rasen, dennes frem - eller tilbakegang ligger på oppdretterne og hannhundeiere.

DACHSHUND SOM JAKTHUND | Dachshundenes hjemland er Tyskland, og på tysk betyr dachs grevling. For dagens dachshunder er drevjakt, hijakt og ettersøksarbeid de vesentligste tre jaktlige bruksområdene. Dachshunder med de rette egenskapene er iherdige og nyttige følgesvenner på jakt etter såvel rådyr og hjort som hare, rev og grevling. Det finnes også noen som bruker dachshund som båndhund på elgjakt.

I Sverige ble den første hiprøven avholdt så tidlig som i 1901, hovedsakelig med tyske importere på deltagerlisten. Utover i forrige århundre ble dachshundene mest anvendt som hihunder, inntil på 1940-tallet, da man for alvor fattet interesse for dachshund som drivende hund. På slutten av 1950-tallet kom sporprø-

vene igang i nabolandet. Da Norsk Dachshundklubb ble stiftet i 1960 var det naturlig å samarbeide med Svenska Taxklubben, både i forhold til prøveregulverk og avlsmessig.

I utgangspunktet var det den korthårede varianten som ledet i antall, men etterhvert har den strihårede utgaven overtatt denne posisjonen.

Blant de totalt ni variantene av dachshund er det for det meste standardstor kort- og strihår som anvendes i drev- og hijaktsammenheng. De gode drevhundene oppviser et godt søk slik at de kan reise viltet uten at dette er støkt av hundeføreren, med rikelig målbruk på losstrengen, moderat fart, spornøye arbeid og, ikke minst, en ukuelig jaktlyst kombinert med et fornuftig samarbeid med føreren.

En solid hihund må være tilstrekkelig mentalt rustet til å møte byttet under jord. Rev og grevling er "på hjemmebane" i hisystemer som mest av alt minner om en velkonstruert labyrinth, mens hunden må orientere seg i stummende mørke uten andre referanser enn luktesans og, til en viss grad, hørsel. Reven skal drives ut av hiet og (forhåpentligvis) eksponere seg for jegerens skudd. Grevlingen, som som oftest er lite villig til å trekke seg for en angriper, skal holdes på plass med utvetydige pareringer, slik at jegeren kan grave seg ned og få åpning for skudd den veien.

Dachshunder har stor popularitet som drevjakthund i mange jegermiljøer i dagens Norge, mens interessen for hijakt synes å ha gått betydelig tilbake.

Hva ettersøksjakt angår finnes det godkjente ettersøkshunder blant de fleste av dachshundrasene. Mens de andre jaktformene fordrer at hundene utfører arbeidet uten at føreren er direkte delaktig, arbeider ettersøkshunden i line i nært samarbeid med føreren. En ettersøks-ekvipasje, hund og fører, skal arbeide med ett mål for øyet, nemlig å finne det skadede viltet. Hundene presenterer ulike måter å løse problemer på, men de fleste dachshunder er vanligvis spornøye i arbeidet. Det gir føreren anledning til å følge godt med på sporarbeidet. Tempoet må være fornuftig, slik at ekipasjen unngår å lage for mye støy underveis. Ettersøkshunden må ellers tåle at skudd blir avfyrt i rimelig nærhet.

Dachshunder har, i likhet med andre jakthundraser, blitt benyttet som ettersøkshunder siden lenge før kravet om slik hund kom i 1994 i forbindelse med jakt etter hjortevilt.

Dagens dachshunder har sitt opphav fra kortbente, små tyske støvere. Selv om drevjakt med dachshund ikke har noen særskilt lang historie i vårt land, det begynte vel for alvor på 60-tallet hva rådyrjakt angår, er det altså opprinnelige egenskaper vi drar nytte av. Tysk schweisshund er også blant rasene som egenskapsmessig har vært med på å forme dagens dachshundraser, og for strihårsvariantenes vedkommende finnes tidlige innkryssinger av både dan die dinmont terrier og strihåret pinscher. ■

